

Historia :klasa VII

Zadanie

Przepisz uważnie treść tematów i punkty pod nim. Sporządź krótką notatkę.

Wszystkie niezbędne informacje znajdziesz w notatce pod tematem. Jeśli wolisz możesz korzystać z innych źródeł. Zadanie prześlij na adres sp17soswpt@gmail.com , możesz również wysłać na Messenger.

Pozdrawiam J. Krawczyk

LEKCJA

Temat: Dorobek kultury i nauki polskiego dwudziestolecia.

- 1. Oświata w okresie dwudziestoletnim**
- 2. Nauka i technika II RP**
- 3. Literatura i sztuka**
- 4. Sztuka masowa i sport**

Po odzyskaniu w 1918 r. przez Polskę niepodległości przed naszymi rodakami stanęło wiele nowych wyzwań i ogromnych problemów. Odrodzone państwo polskie już w 1919 r. wprowadziło **obowiązek szkolny** dla dzieci od 7 do 14 roku życia. Dzięki temu stosunkowo szybko udało się ograniczyć analfabetyzm odziedziczony jeszcze po okresie zaborów. W ostatnim roku szkolnym przed wybuchem II wojny światowej obowiązkową nauką zostało objęte aż 90% dzieci, a **liczba analfabetów spadła** z 30% (1921) do 15% (1939).

Równolegle z odbudową państwa polskiego następował **rozwój szkolnictwa wyższego**. Do istniejących uczelni w Krakowie, Lwowie oraz Warszawie dołączyły uniwersytety w: Poznaniu, Wilnie i Lublinie oraz Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie i Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Nauka polska miała w okresie dwudziestolecia międzywojennego wiele osiągnięć w skali światowej. Uznaniem cieszyły się polskie szkoły matematyczne: lwowska skupiona wokół jej twórców Stefana Banacha i Hugo Steinhausa oraz warszawska profesorów Wacława Sierpińskiego i Stefana Mazurkiewicza. Polską szkołę ekonomii klasycznej stworzyli Adam Krzyżanowski i Edward Taylor. Polska filozofia reprezentowana przez szkołę warszawsko-lwowską w osobach Tadeusza Kotarbińskiego i Kazimierza Ajdukiewicza była znana w całym świecie nauki. Florian Znaniecki stworzył podstawy polskiej socjologii, a Michał Siedlecki ochrony przyrody i gospodarowania zasobami morskimi. Rudolf Weigl, badacz chorób zakaźnych, odnosił sukcesy w ramach epidemiologii. Polski antropolog, pracujący poza granicami kraju, Bronisław Malinowski, osiągnął sukcesy w badaniu kultur ludów pierwotnych. Nie mniejsze sukcesy odnosili również: Eugeniusz Romer (geografia, kartografia), Jakub Parnas (chemia lekarska), Stefan Moszczeński (ekonomika rolnictwa), Władysław Jedliński (leśnictwo i gospodarka leśna), Ludwik Hirschfeld (oznaczanie grupy krwi), Witold Zawadowski (nowotwory, diagnostyka i radioterapia), Henryk Czeczott (górnictwo).

Lata dwudzieste to przede wszystkim dominacja poezji, w której pojawiły się dwa nurty: **skamandrycki** i **awangardowy**. W pierwszym, skupionym wokół pisma „Skamander”, znaleźli się

utalentowani twórcy głoszący pochwałę życia - Jan Lechoń, Julian Tuwim, Antoni Słonimski i Jarosław Iwaszkiewicz. W opozycji do nich pozostawali awangardowi futuryści domagający się zerwania z przeszłością (Anatol Stern, Bruno Jasieński i Aleksander Wat) oraz przedstawiciele awangardy krakowskiej definiującej swój program poetycki słowami: *miasto, masa, maszyna* (Julian Przyboś, Jalu Kurek).

W **powieści** polskiej oprócz twórców tradycyjnych i już uznanych (Stefan Żeromski, Władysław Reymont - literacka Nagroda Nobla w 1924 r.) pojawili się przedstawiciele nowych form zwracających uwagę na **psychologiczne** i **egzystencjalne** problemy człowieka (Zofia Nałkowska, Maria Dąbrowska, Maria Kuncewiczowa, Jarosław Iwaszkiewicz, Jan Parandowski, Pola Gojawiczyńska i Zbigniew Uniłowski). Pojawiła się **fantastyka** (Stefan Grabiński i Bruno Schulz) i **katastrofizm** (Stanisław Ignacy Witkiewicz - Witkacy).

Dobrze rozwijał się teatr, którego głównymi ośrodkami były: Warszawa, Wilno i Lwów. Teatry cieszyły się uznaniem społeczeństwa. Do najwybitniejszych przedstawicieli sceny polskiej należy zaliczyć: Juliusza Osterwę, Stefana Jaracza, Józefa Węgrzyna, Elżbietę Barszczewską, Mieczysława Ćwiklińską i Stanisławę Wysocką. Najwybitniejsi reżyserzy tego okresu to: Juliusz Osterwa, Leon Schiller.

W **rzeźbie** prym wiedli nie tylko w Polsce, ale także w świecie: Xawery Dunikowski i Zbigniew Pronaszko, w **malarstwie** Julian Fałat, Wojciech Kossak i Jacek Malczewski. **Muzykę** polską reprezentowali: Karol Szymanowski, Feliks Nowowiejski, Artur Rubinstein i Grażyna Bacewicz. Światową sławę zdobyli wokaliści Jan Kiepura i Ada Sari.

Ważną rolę w upowszechnieniu kultury, w stworzeniu kultury masowej odegrało radio, które od 1936 r. emitowało stały program. W okresie poprzedzającym wybuch II wojny światowej było w Polsce ponad 1 mln abonentów radiowych. Weszło ono w skład systemu kulturalno-oświatowego, który podniósł poziom umysłowy społeczeństwa polskiego oraz kształtował wzory postaw obywatelskich i patriotycznych.